Lietas arhīva Nr. CA-1066-22/5
ECLI:LV:RAT:2022:0608.C68236720.13.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2022. gada 8. jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Ligita Gavare
tiesneses Ilze Celmiņa un Inese Strelča
rakstveida procesā izskatīja civillietu AS "Gaso" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par zaudējumu piedziņu sakarā ar AS "Gaso" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2022. gada 21. janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2020. gada 26. februārī prasītāja AS "Gaso" cēla tiesā (ar grozījumiem 2021. gada 14. decembrī) prasību pret /pers. A/ un /pers. B/, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 95. panta pirmo daļu, 96., 863., 864., 1587., 1672., 1674., 1765., 2021., 2107., 2109., 2021. pantu, 1716., 1779. pantu, Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 "Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 87., 88., 89., 90. punktu, 97. punkta 5. apakšpunktu, lūgts piedzīt no atbildētājiem solidāri par labu prasītājai zaudējumus 10 671,14 *euro*, ko veido parāds par patērēto dabasgāzi 5949,66 *euro*, līgumsods 4614,77 *euro*, jaunā skaitītāja vērtība 44,36 *euro*, demontāžas izdevumi 24,64 *euro*, skaitītāja pārbaudes izdevumi 36,30 *euro* un pasta izdevumi par pretenzijas nosūtīšanu 1,41 *euro*, kā arī tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīti šādi argumenti.

[1.1] 2008. gada 22. oktobrī starp AS "Latvijas Gāze" kā piegādātāju un /pers. A/ kā lietotāju pēc lietotāja pieteikuma noslēgts līgums par dabasgāzes piegādi nekustamajam īpašumam /adrese/, kura kopīpašnieki kopš 2008. gada 10. maija ir atbildētāji – laulātie /pers. A/ un /pers. B/.

Dabasgāzes uzskaitei izmantots jau 2007. gada 3. septembrī gazificētajā objektā uzstādītais jaunais dabasgāzes patēriņa skaitītājs Actaris Gallus 2000 G4 Nr.005772659.

Līguma noslēgšanas brīdī – 2008. gada 22. oktobrī, jaunais lietotājs skaitītāja rādījumu norādījis 2600 m^3, jaunu skaitītāju uzstādīt nav lūdzis.

[1.2] 2018. gada 8. jūnijā prasītājas darbinieki gazificētajā objektā lietotāja klātbūtnē veica skaitītāja maiņu, par ko sastādīts akts un drošības maisā ievietoto demontēto dabasgāzes patēriņa skaitītāju nodeva pārbaudei SIA "V&V VentMet laboratorija".

SIA "V&V VentMet laboratorija" 2019. gada 12. jūlijā sagatavots akts, no kura izriet, ka mērīšanas līdzeklim bojāta rūpnīcas izgatavotā plomba, kuras nospiedums neatbilst rūpnīcā izgatavotās plombas nospiedumam.

[1.3] Saskaņā ar līguma 2.1.4., 2.1.5. punktu dabasgāzes lietotāji ir atbildīgi par to, lai viņu lietošanā esošie dabasgāzes patēriņu skaitītāji, to plombas, tiktu saglabātas un uzturētas tehniskā kārtībā, nodrošinot, ka dabasgāze uzskaitīta ar atbilstošu skaitītāju.

[1.4] 2019. gada 29. augustā prasītāja nosūtīja /pers. A/ pretenziju par izlietotās dabasgāzes un sadales sistēmas pakalpojumu samaksu saistībā ar normatīvo aktu pārkāpšanu, minot konstatēto pārkāpumu un juridisko pamatu pārrēķinam.

[1.5] Iespējams piemērot patērētās dabasgāzes daudzuma noteikšanas metodi, kura bija ietverta Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 "Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 99. punktā, ciktāl patērētās dabasgāzes daudzums nosakāms pēc faktiski patērētā daudzuma līdzīgos apstākļos līdzīgā laika posmā, konkrētajā gadījumā – laika posmā no 2016. gada 31. oktobra līdz 2017. gada 31. oktobrim prasītāja aprēķinājusi zaudējumus par patērēto dabasgāzi par summu 5949,66 *euro*.

Saskaņā ar līguma 4.1. punktu prasītāja aprēķinājusi arī līgumsodu 4614,77 *euro* par iejaukšanos dabasgāzes piegādes uzskaitē.

[2] Atbildētāji savos rakstveida paskaidrojumos celto prasību nav atzinuši un noliedz jebkādas nelikumīgas darbības veikšanu ar skaitītāja datiem.

Pēc līguma noslēgšanas 2008. gada 22. oktobrī, atbildētāji turpināja izmantot iepriekš uzstādīto skaitītāju ar tam uzlikto plombu. Līguma noslēgšanas dienā vizuālā skaitītāja pārbaude veikta netika.

2015. gada 11. maijā prasītājas darbinieki veikuši apsekošanu, nekādus bojājumus nekonstatējot.

2018. gada 8. jūnijā prasītājas darbinieki, veicot skaitītāja maiņu, sagatavoja aktu, kurā netika fiksētas nekādas piezīmes par skaitītāja vai plombas stāvokli, šādus iebildumus prasītāja nav izteikusi arī iepriekšējās skaitītāja apskates reizēs.

2019. gada 12. jūlija SIA "V&V VentMet laboratorija" akts ir nepilnīgs un nesniedz pilnīgu informāciju par konstatētajiem bojājumiem, kas tos izraisījis un kā tie ietekmējuši dabasgāzes patēriņu.

[3] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 18. janvāra lēmumu lietā pēc prasītājas lūguma nozīmēta skaitītāja Actaris Gallus 2000 G4 Nr.005772659 mehanoskopisko pēdu ekspertīze.

[4] Prasītāja iesniegusi rakstveida paskaidrojumus par ekspertu atzinumā konstatēto.

[5] Atbildētāji iesnieguši rakstveida paskaidrojumus, ka gāzes patēriņa samazinājums skaidrojams ar alternatīvo apkures ieviešanu.

[6] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2022. gada 21. janvāra spriedumu prasība noraidīta.

Nospriests piedzīt no AS "Gaso" valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15,50 *euro*.

Sprieduma pamatots ar šādiem argumentiem.

[6.1] Saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 "Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 87. punktu, ja, pārbaudot lietotāja dabasgāzes sistēmu, sadales sistēmas operators konstatē, ka patvaļīgi ierīkots pieslēgums pirms komercuzskaites mēraparāta vai lietotājs dabasgāzi lieto bez komercuzskaites mēraparāta, vai komercuzskaites mēraparāts vai plomba ir bojāta un kādas darbības dēļ ir samazināts patēriņa rādījuma lielums vai radīta iespēja dabasgāzi lietot bez maksas, sistēmas operators par konstatēto faktu sastāda aktu divos eksemplāros.

Šo noteikumu 89. punkts (redakcijā, kas bija spēkā laikā, kad gāzes skaitītājs noņemts) paredzēja, ja izdarīts noteikumu 87. punktā minētais

pārkāpums, sadales sistēmas operators veic pārrēķinu par izlietoto dabasgāzi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā, atbilstoši šo noteikumu 88. punktam.

Latvijas Republikas Satversmes tiesa ar 2021. gada 14. oktobra spriedumu lietā Nr. 2021-03-03 nosprieda:

1. atzīt Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 "Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 88. punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2021. gada 12. augustam) un 89. punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 64. un 105. pantam un Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai attiecībā uz personām, kurām tas piemērots vai būtu jāpiemēro tiesā, par spēkā neesošu no izdošanas brīža.

2. atzīt Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 "Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 88. punktu, 89. punktu (redakcijā, kas bija spēkā no 2020. gada 25. janvāra līdz 2021. gada 12. augustam, un spēkā esošajā redakcijā) un 89.1 punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2021. gada 12. augustam) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 64. un 105. pantam un Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai attiecībā uz personām, kurām tas piemērots vai būtu jāpiemēro tiesā, par spēkā neesošu no izdošanas brīža.

Atzīstot minētās tiesību normas par spēkā neesošām no izdošanas brīža, Satversmes tiesa spriedumā norādīja, ka dabasgāzes lietošanas noteikumu pārkāpuma tiesiskās sekas vairs nenosaka speciāls tiesiskais regulējums. Taču tas pats par sevi nenozīmē, ka enerģijas lietotājam vairs nebūtu pienākuma atlīdzināt sadales sistēmas operatoram nodarītos zaudējumus. [..] enerģijas lietotājam ir pienākums atlīdzināt sadales sistēmas operatoram ar dabasgāzes lietošanas noteikumu pārkāpumu nodarītos zaudējumus. Nepastāvot speciālam privāttiesisko attiecību tiesiskajam regulējumam, ir piemērojams vispārīgais civiltiesību regulējums attiecībā uz prettiesiskiem tiesību aizskārumiem, kas ietverts Civillikumā [..].

[6.2] Lemjot par sadales sistēmas operatoram nodarīto zaudējumu atlīdzinājumu, tiesai vispirms jākonstatē dabasgāzes lietošanas noteikumu pārkāpums.

Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 "Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi" Nr. 78 97.3. apakšpunktā noteikts, ka lietotājam ir pienākums nodrošināt uzstādīto komercuzskaites mēraparātu un plombu saglabāšanu.

Lietā iesniegtā pušu līguma 4.1. punkts noteic, ka pienākums samaksāt par izlietoto dabasgāzi kā arī kompensāciju iestājas lietotājiem, ja piegādātājs konstatē tīšus skaitītāja bojājumus, ir bojātas, viltotas vai norautas skaitītāja plombas vai ir izdarīts cits pārkāpums, kura dēļ radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas vai ir samazināts gāzes patēriņa lielums.

Lai konstatētu dabasgāzes lietošanas noteikumu pārkāpumu, kas paredzēts Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 "Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 87. punktā, tiesai kumulatīvi jākonstatē šādi apstākļi:

1) patvaļīgi ierīkots pieslēgums pirms komercuzskaites mēraparāta vai lietotājs dabasgāzi lieto bez komercuzskaites mēraparāta, vai komercuzskaites mēraparāts vai plomba ir bojāta;

2) kādas minētās darbības dēļ ir samazināts dabasgāzes patēriņa rādījuma lielums vai radīta iespēja dabasgāzi lietot bez maksas.

[6.2.1] To, ka atbildētāji lietojuši bojātu skaitītāju, prasītāju ieskatā pierāda 2019. gada 12. jūlija SIA "V&V VentMet laboratorija" akts, no kura izriet, ka, veicot mērīšanas līdzekļa vizuālu pārbaudi, konstatēta bojāta skaitītāja rūpnīcas izgatavotā plomba.

[6.2.2] Tiesas nozīmētajā ekspertīzē secināts, ka skaitītāja verifikācijas kniedei nav pēdu, kas liecinātu par tās izņemšanu; skaitītājam nav konstatēti bojājumi, kas liecinātu par priekšējā paneļa noņemšanu vai atvienošanu līdz tādai pakāpei, kad iespējams ietekmēt skaitīšanas mehānismu. Novērtējot konstatēto skrāpējumu pazīmju kopumu, eksperts secinājis, ka bojājumi radušies verifikācijas kniedes aizspiešanas rezultātā, bet bojājumu pazīmju kopums nav pietiekams, lai noteiktu vai bojājums radies rūpnieciski stiprinājuma atverē ievietojot un aizspiežot verifikācijas kniedi vai to noņemot un nomainot ar citu.

[6.2.3] Ņemot vērā minēto, secināts, ka prasītāja nav pierādījusi, ka skaitītāja aizsargmehānisms bijis bojāts/viltots un attiecīgi – atbildētājiem bijusi iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas.

[6.2.4] Neviens normatīvais akts neuzliek par pienākumu jaunajam objekta īpašniekam slēdzot līgumu par dabasgāzes piegādi, uzdot sertificētam speciālistam veikt gazificētā objektā uzstādītā mēraparāta pārbaudi. Atbildētājam kā dabasgāzes patērētājam nav jābūt lietpratējam gazificētā objektā uzstādīto mēraparātu tehniskā stāvokļa noteikšanā, lai saprastu, vai mēraparāts (plomba) ir bojāts /viltots vai ne.

Prasītāja nav novērsusi arī iespējamās saprātīgās šaubas par to, ka bojājumu kopums (skrāpējumi) skaitītājam varēja rasties jau līdz tam laikam, kad par skaitītāja uzglabāšanu, saskaņā ar 2008. gada 22. oktobrī noslēgtā līguma nosacījumiem, kļuva atbildīgs /pers. A/ kā gazificētā objekta jaunais īpašnieks.

[6.2.5] Lietā nav iesniegti tādi pierādījumi, kas apliecinātu, ka pēc 2008. gada 22. oktobra ir veiktas mērķtiecīgas atbildētāju darbības, lai iejauktos gāzes skaitītāja darbībā, un tādējādi netiktu nodrošināta pareiza izlietotās dabasgāzes uzskaite, tāpēc prasība noraidīta.

[7] Par minēto spriedumu prasītāja iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot to pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[7.1] SIA "V&V VentMet laboratorija" veic dažādu mērīšanas līdzekļu pārbaudes, tai skaitā gāzes skaitītājus, tā ir akreditēta un tās izsniegtie sertifikāti ir atzīti visā Eiropā, tāpēc tiesas izdarīts secinājums, balstoties vien uz tiesas nozīmētas ekspertīzes secinājumiem, ka uz skaitītāja esošai verifikācijas plombai neesot pēdas, kas liecinātu par tās nomaiņu, nav pamatots, jo specializēta laboratorija ir atzinusi, ka uz gāzes skaitītāja esošās plombas nospiedums nav rūpnīcas plombas nospiedums.

Tieši SIA "V&V VentMet laboratorija" sniegtam atzinumam ir piešķirama lielāka ticamība, jo pretēji mehanoskopisko pēdu ekspertīzei, laboratorija ir specializējusies tiesu gāzes skaitītāju pārbaudēs un to verificēšanā, kā arī lietas materiālos ir pašas laboratorijas sniegta atbilde uz to, kādā veidā pārbaude tikusi veikta un kā laboratorija nonākusi pie tiem secinājumiem, kurus tā norādījusi.

Minētā atzinuma secinājumus apstiprina arī tiesas nozīmētas ekspertīzes secinājums, ka skaitītāja un salīdzināmā parauga verifikācijas kniedes atšķiras.

[7.2] Nepamatots ir pirmās instances tiesas viedoklis, ka neviens normatīvais akts neuzliek par pienākumu jaunajam objekta īpašniekam, slēdzot līgumu par dabasgāzes piegādi, uzdot sertificētam speciālistam veikt gazificētā objektā uzstādītā mēraparāta pārbaudi.

Minētais pienākums izriet no Civillikuma 863. un 864. panta.

Lai arī minētajos Civillikuma pantos nav norādīts, kā tieši izpaužas ar lietu saistītie pienākumi, taču tie ir minēti, pirmkārt, dabasgāzes piegādes līgumā, ar kuru lietotājs uzņemas atbildību par tā rīcībā esošo gāzes apgādes sistēmu, gāzes skaitītāju un to plombām, kā arī Noteikumu Nr. 78 100.1. – 100.7. apakšpunktos ir minēti gazificētā objekta īpašnieka pienākumi, kas paredz regulāri apsekot savā īpašumā esošo gazificēto objektu, nekavējoties ziņot sadales sistēmas operatoram par konstatētajiem dabasgāzes sistēmas bojājumiem, kā arī pieprasīt, lai sadales sistēmas operators pārtrauc dabasgāzes piegādi gazificētajā objektā, ja lietotājs pārkāpj dabasgāzes apgādes sistēmas drošas lietošanas noteikumus un tas var izraisīt avārijas situāciju vai avāriju. Tieši jaunajam īpašniekam, iegūstot īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu, arī jāizvērtē, vai turpināt lietot esošo gāzes sistēmu ar jau uzstādīto skaitītāju, vai lūgt sadales sistēmas operatoru uzstādīt jaunu skaitītāju.

Lietā nav pierādījumu, ka atbildētāji būtu lūguši AS "Latvijas Gāze" vai prasītāju pārbaudīt atbildētāju lietošanā esošo gāzes sistēmu, kā arī neviens normatīvais regulējums neuzliek prasītājai jauno īpašnieku vietā pildīt viņu pienākumus.

[7.3] No prasītājas iesniegtā aprēķina redzams, ka līdz 2008. gada 2. jūlijam vidējais patēriņš gazificētajā objektā bijis 235 m^3 mēnesī, bet, kad dabasgāzes lietotāji bija atbildētāji, tad vairāku gadu garumā dabasgāzes patēriņš mēnesī bijis robežās no 56-195 m^3, pēc kā vairāku gadu garumā svārstījies 203-237 m^3 mēnesī, un, tuvojoties skaitītāja demontāžai, tas pieaudzis līdz 268 m^3, un ar jauno skaitītāju gada garumā vidējais patēriņš bijis 302 m^3 mēnesī.

Minēto aprēķinu pirmās instances tiesa nav vērtējusi, bet šādas dabasgāzes patēriņa svārstības, kopsakarā ar laboratorijas konstatēto verifikācijas plombas neatbilstību, un būtisku dabasgāzes patēriņa pieaugumu ar jauno skaitītāju liecina, ka atbildētājiem ilgstoši tikusi radīta iespēja dabasgāzi patērēt samazinātā apmērā vai bez maksas.

[8] Atbildētāji snieguši paskaidrojumus par minēto apelācijas sūdzību, norādot, ka tā nav pamatota.

[9] Pamatojoties uz Covid-19 infekcijas un izplatības pārvaldības likuma 10. pantu, 2022. gada 10. martā lietas dalībniekiem nosūtīti tiesas paziņojumi par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā 2022. gada 8. jūnijā.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus un apelācijas sūdzību argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība noraidāma.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Atbilstoši Civilprocesa likuma 430. panta trešajai daļai fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Civilprocesa likuma 432. panta piektā daļa nosaka, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt. Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai.

[12] Lietā nav strīda par to, ka starp prasītāju kā piegādātāju un atbildētāju kā lietotāju 2008. gada 22. oktobrī noslēgts līgums par dabasgāzes piegādi nekustamajā īpašumā /adrese/ (*lietas 17. lapa*), kura kopīpašnieki no 2008. gada 10. maija ir atbildētāji – laulātie /pers. A/ un /pers. B/.

Lietā nepastāv strīds arī par to, ka dabasgāzes uzskaitei izmantots jau 2007. gada 3. septembrī gazificētajā objektā ar nulles rādījumu uzstādītais dabasgāzes patēriņa skaitītājs Actaris Gallus 2000 G4 Nr.005772659 (*lietas 24. lapa*) un līguma noslēgšanas brīdī – 2008. gada 22. oktobrī, lietotājs /pers. A/ skaitītāja rādījumu norādījis 2600 m^3 (*lietas 22. lapa*).

Lietā nav strīda, ka 2018. gada 8. jūnijā atbildētāja klātbūtnē prasītāja veica skaitītāja maiņu, par ko sastādīts akts (*lietas 41. lapa*) un drošības maisā ievietoto demontēto dabasgāzes patēriņa skaitītāju nodeva pārbaudei SIA "V&V VentMet laboratorija".

No SIA "V&V VentMet laboratorija" 2019. gada 12. jūlija Akta Nr. S19-380 (*lietas 42. lapa*) izriet, ka mērīšanas līdzeklim rūpnīcas plombas nospiedums neatbilst rūpnīcas izgatavotās plombas nospiedumam.

[13] Saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 "Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 97.3. apakšpunktu, lietotājam ir pienākums nodrošināt uzstādīto komercuzskaites mēraparātu un plombu saglabāšanu. Saskaņā ar noteikumu 146. punkta otro teikumu jebkurai personai ir aizliegts ietekmēt komercuzskaites mēraparāta darbību.

Saskaņā ar noteikumu 87. punktu, ja, pārbaudot lietotāja dabasgāzes sistēmu, sadales sistēmas operators konstatē, ka patvaļīgi ierīkots pieslēgums pirms komercuzskaites mēraparāta vai lietotājs dabasgāzi lieto bez komercuzskaites mēraparāta, vai komercuzskaites mēraparāts vai plomba ir bojāta un kādas darbības dēļ ir samazināts patēriņa rādījuma lielums vai radīta iespēja dabasgāzi lietot bez maksas, sistēmas operators par konstatēto faktu sastāda aktu divos eksemplāros.

Savukārt noteikumu 89. punkts noteic, ja izdarīts šo noteikumu 87. punktā minētais pārkāpums, sadales sistēmas operators veic pārrēķinu par izlietoto dabasgāzi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā, atbilstoši šo noteikumu 88. punktam.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirms izlietotās dabasgāzes aprēķina un dabasgāzes patēriņa izvērtēšanas, vispirms ir jānoskaidro, vai konkrētās lietas faktiskajos apstākļos ir konstatējams Ministru kabineta noteikumu Nr. 78 97.5. apakšpunktā noteiktais dabasgāzes lietotāja pienākums segt izdevumus, kas saistīti ar sadales sistēmas operatoram nodarīto kaitējumu, tostarp radītajiem zaudējumiem, ja patvaļīgi tika izdarītas izmaiņas dabasgāzes apgādes sistēmā vai tika sabojāta dabasgāzes apgādes sistēma vai komercuzskaites mēraparāts vai tā plombas.

[14] Izvērtējot apelācijas sūdzībā norādītos arguments, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājas norādītie argumenti nevar ietekmēt pirmās instances spriedumā daļā par patērētās dabasgāzes parāda piedziņu norādīto secinājumu un atzinumu pareizību.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97. panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Atbilstoši minētajā tiesību normā izvirzītajiem kritērijiem tiesa visus lietā iesniegtos un iztiesāšanas laikā pārbaudītos pierādījumus vērtē to kopumā un savstarpējā saistībā.

Ja puses īsteno savas procesuālās tiesības sacīkstes formā atbilstoši Civilprocesa likuma 10. pantā noteiktajam, tad "(..) pušu strīdīgās attiecības tiesai jāizvērtē pēc tiem datiem, kurus puses iesniegušas, un vienīgi šie dati ir nepieciešamais procesuālais pierādījumu materiāls, kuru tā pārbauda un novērtē" (sk. *Bukovskis V. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 235.lpp*).

Izšķirot strīdu, tiesai ir jāizvērtē, vai prasītājas norādītie apstākļi, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā, guvuši apstiprinājumu.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem neapstiprinās fakts, ka atbildētājs būtu veicis iejaukšanos gāzes skaitītāja darbībā vai sabojājis skaitītāja plombas, tādējādi samazinot gāzes patēriņa rādījumus.

[14.1] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka no 2019. gada 12. jūlija SIA "V&V VentMet laboratorija" akta, izriet, ka, skaitītājam bojāta rūpnīcas izgatavotā plomba. Skaitītāja plombas nospiedums neatbilst rūpnīcas izgatavotās plombas nospiedumam. Savukārt tiesas nozīmētajā ekspertīzē eksperts secinājis, ka skaitītāja Actaris Gallus 2000 G4 Nr.005772659 verifikācijas kniedei nav pēdu, kas liecinātu par tās izņemšanu; skaitītājam nav konstatēti bojājumi, kas liecinātu par priekšējā paneļa noņemšanu vai atvienošanu līdz tādai pakāpei, kad iespējams ietekmēt skaitīšanas mehānismu. Skaitītājam nav bojājumu un vietu, caur kurām iespējams piekļūt skaitīšanas mehānismam, nenoņemot priekšējo paneli.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu atbildētāju argumentu, un pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentam, ka SIA "V&V VentMet" laboratorijas aktā nav norādīts nekāds detalizēts bojājumu raksturs un tas, vai notikusi iejaukšanās skaitītāja uzskaites mehānismā, salīdzinājumā ar tiesas nozīmētās ekspertīzes eksperta atzinumu, kurā norādīts, ka, lai arī skaitītājam priekšējā paneļa apakšā, stiprinājuma atverē – priekšējā paneļa stiprinājuma aizmugurē uz priekšējā paneļa metāla pamatnes stiprinājuma izvirzījuma, pie verifikācijas kniedes aizmugures malas, kas vērsta pret stiprinājuma labās puses apakšējo stūri, ir skrāpējums, nav iespējams noteikt, vai bojājums radies, rūpnieciski stiprinājuma atverē ievietojot un aizspiežot verifikācijas kniedi vai to noņemot un nomainot ar citu.

Tāpat no eksperta atzinuma izriet, ka skrāpējumi radušies cieta priekšmeta šauriem izvirzījumiem pārvietojoties priekšējā paneļa stiprinājuma iekšpusē virzienā uz verifikācijas kniedes aizmuguri. Apelācijas instances tiesa piešķir lielāku ticamību ekspertīzē izdarītajiem secinājumiem, jo tajā detalizēti analizēts konstatēto skrāpējumu pazīmju kopums. Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt eksperta secinājumus, ka bojājumi radušies verifikācijas kniedes aizspiešanas rezultātā, bet bojājumu pazīmju kopums nav pietiekams, lai noteiktu vai bojājums radies rūpnieciski stiprinājuma atverē ievietojot un aizspiežot verifikācijas kniedi vai to noņemot un nomainot ar citu.

Apelācijas instances tiesai nav pamata atzīt SIA "V&V VentMet laboratorija", kura specializējusies tiesu gāzes skaitītāju pārbaudēs un to verificēšanā, sniegto atzinumu par nepamatotu, tomēr tiesas nozīmētās ekspertīzē izdarītajiem secinājumiem tiesa piešķir lielāku ticamību, vērtējot tos kopsakarā ar citiem pierādījumiem.

[14.2] Apelācijas sūdzības arguments par to, ka arī ekspertīzes ietvaros eksperts secinājis izpētāmā skaitītāja kniedes atšķirību, apstiprina laboratorijas konstatēto, ir kļūdains. Ekspertīzes ietvaros eksperts sniedzis skaidrojumus par skrāpējumiem, kas nav liecinājuši par atbildētāju prettiesisku rīcību.

Konstatētie skrāpējumi pie rūpnīcas izgatavotās plombas paši par sevi neliecina par mēģinājumu iejaukties gāzes skaitītāja darbībā.

Savukārt aktā nav norādīts ne šo skrāpējumu raksturs, ne tas, kā tie varēja ietekmēt dabasgāzes patēriņa uzskaites sistēmas darbību.

Ja plombas nospieduma neatbilstība rūpnīcas izgatavotajai plombai bija tik acīmredzama, tad nav saprotams, kāpēc attiecīgu atzīmi par to neizdarīja prasītājas darbinieki 2018. gada 8. jūnija aktā par skaitītāja maiņu (*lietas 41. lapa*). Gāzes skaitītājs netika mainīts sakarā ar aizdomām par prettiesisku iejaukšanos tā darbībā. Notika plānota skaitītāja nomaiņa, tāpēc tikai likumsakarīgi būtu, ja prasītājas darbinieki, konstatējot plombas nospieduma neatbilstību rūpnīcas ražotajai plombai, par to izdarītu atzīmi aktā.

[14.3] Kritiski vērtējami apelācijas sūdzības argumenti par to, ka atbildētājam, pārņemot gazificēto objektu, saskaņā ar Civillikuma 863. un 864. pantu jāuzņemas atbildība par gāzes apgādes sistēmu, gāzes skaitītāju un plombām.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu atbildētāju argumentu, ka, slēdzot līgumu par dabasgāzes piegādi, jaunajam īpašniekam nav pienākums uzdot sertificētam speciālistam veikt gazificētā objektā uzstādītā mēraparāta pārbaudi, pretēji tam līguma 3.2.2. punktā pielīgtas saistītas, ka piegādātājam ir tiesības kontrolēt gāzes skaitītāja mērījumus, tā tehnisko stāvokli, tehniski pamatotos gadījumos nomainīt uzstādīto gāzes skaitītāju pret citu.

Prasītājai, kā speciālistiem, bija iespēja konstatēt, ja atbildētāji būtu prettiesiski izmantojuši dabasgāzi, jau 2008. gada 22. oktobrī, kad tika noslēgts līgums, vai 2015. gada 11. maijā, kad prasītāja veikusi apsekošanu, nekādus bojājumus nekonstatējot, turklāt arī 2018. gada 8. jūnijā, veicot skaitītāja maiņu, prasītāja nekādus bojājumus nav konstatējusi. Nevienā no minētajā reizēm pati prasītāja iebildumus par skaitītāja tehnisko stāvokli nav izteikusi un atbildētāji nav gāzes sistēmas speciālisti, kas varētu vērtēt skaitītāju tehnisko stāvokli.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka minētais apstiprina ekspertīzē izdarītos secinājums.

[14.4] Kritiski vērtējams apelācijas sūdzības arguments par to, ka iejaukšanās dabasgāzes piegādē notikusi tieši laikā, kad dabasgāzes lietotāji bijuši tieši atbildētāji, ko prasītājas ieskatā pierāda iesniegtais aprēķins (*lietas 165.-167. lapa*).

Pārbaudot minēto aprēķinu un sūdzības argumentus, apelācijas instances tiesa konstatē vairākas nepilnības, kas apstiprina jau minētos secinājumus par atbildētāju rīcību.

[14.4.1] Prasītāja norādījusi, ka laikā, kad atbildētāji lietojuši dabasgāzi, vairāku gadu garumā dabasgāzes patēriņš mēnesī bija robežās no 56-195 m^3.

Nepamatoti prasītāja ņēmusi vērā aprēķinā norādīto patēriņu 56 m^3 (laika periodu no 2008. gada 2. jūlija līdz 2008. gada 30. septembrim), jo tikai 2008. gada 22. oktobrī atbildētājs noslēdzis dabasgāzes piegādes līgumu.

[14.4.2] Turklāt arī nepamatots ir arguments, ka ar jauno skaitītāju gada garumā vidējais patēriņš bijis 302 m^3 mēnesī, jo šāds patēriņš uzskaitīts laika periodā no 2016. gada 31. oktobra līdz 2017. gada 31. oktobrim, bet jaunais skaitītājs uzstādīts tikai 2018. gada 8. jūnijā, ko pierāda aprēķina iekļautais 0 rādījums.

[14.4.3] Pēc jaunā skaitītāja uzstādīšanas dabasgāzes patēriņš no 2018. gada 8. jūnija līdz 2018. gada 30. novembrim ir 122 m^3, savukārt no 2018. gada 30. novembra līdz 2019. gada 30. novembrim ir 243 m^3, un no 2019. gada 30. novembra līdz 2020. gada 31. oktobrim ir 247 m^3.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka pēc jaunā skaitītāja uzstādīšanas atbildētāji nav būtiski palielinājuši patēriņu, kas apstiprinātu to, ka pirms jaunā skaitītāja uzstādīšanas uzskaitīts būtiski mazāks dabasgāzes apjoms. Turklāt, kritiski vērtējams prasītājas atskaites perioda beigu termiņš, līdz kuram iespējams atbildētāji uzskaitījuši dabasgāzi samazinātā apmērā, jo tas nav ne jaunā skaitītāja uzstādīšanas datums, ne cits apsekošanas laiks. Turklāt, ja jau 2015. gada 11. maijā prasītāji apsekojuši minēto objektu un atbildētāji minētajā periodā bija dabasgāzi patērējuši samazinātā apmērā, tad iebildumus jau varēja celt 2015. gadā.

[14.5] Izvērtējot ekspertīzē un laboratorijas atzinumā secināto kopsakarā ar dabasgāzes patēriņa aprēķinu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka dabasgāzes patēriņa svārstības nav atzīstamas pār tādām, kas pierādītu atbildētāju dabasgāzes patēriņu bez uzskaites vai samazinātā apmērā, turklāt nav konstatēts būtisks dabasgāzes patēriņa pieaugums ar jauno skaitītāju, tāpēc apelācijas instances tiesa atzīst, ka prasība par zaudējumu 5949,66 *euro* piedziņu (dabasgāzes parāds) Civillikuma 1779. panta izpratnē nav pamatota un ir noraidāma. Tāpat nav pamatots prasījums par piedzīt jauno skaitītāja vērtību 44,36 *euro*, demontāžas izdevumus 24,64 *euro*, skaitītāja pārbaudes izdevumus 36,30 *euro*, un pasta izdevumus par pretenzijas nosūtīšanu 1,41 *euro*.

Noraidot pamatparādu, nav pamata piedzīt arī līgumsodu 4614,77 *euro* Civillikuma 1716. panta izpratnē.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. pantu par labu valstij piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

No lietā esošās uzziņas (*lietas 3. lapa*) redzams, ka par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu radušies izdevumi 24,07 *euro*, prasītājai, iesniedzot prasību, samaksāja ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,57 *euro* (*lietas 15. lapa*), tāpēc nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 15,50 *euro*, kas piedzenami no prasītājas.

[16] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa devusi pareizu juridisku novērtējumu pierādījumiem, piemērojusi pareizās materiālās tiesību normas un prasību noraidījusi.

[17] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam pusēm nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432., 433., 434. panta, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

noraidīt AS "Gaso" prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ par zaudējumu.

Piedzīt no AS "Gaso", reģistrācijas Nr. 40203108921, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15,50 *euro* (piecpadsmit *euro* un 50 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ar ekonomiskās klasifikācijas kodu – 21499 un lietas numurs, vārds, uzvārds un personas kods.

Noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 (desmit) dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Senāta Civillietu departamentam 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300 *euro* Latvijas Republikas Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr.90000068892, Valsts kases kontā Nr.LV83 TREL 8280 0100 0000 0.

Tiesnese L.Gavare
Tiesnese I.Celmiņa
Tiesnese I.Strelča